Oversættelse.

Breve

fra en Engelskmand paa sine Reiser igiennem Dan-
mark til sine Venner i London angaaende de sidste Til-
dragelser i Kiöbenhavn; tiendende til en Grundvold,
for mod mange falske Rygter, bekiendtgiorte i de
nyeste Efterretninger, mere i stor i det Blad kaldet
The political System of the Regency of Denmark
fully explained.

London 1772.

1ste Brev

Kiære Herre!

Endelig er jeg kommen til Kiøbenhavn og har allerede været for
en Dag, førend jeg fik Leilighed at overrende Dem dette Efterretning
3 Uger fra mig. For at erlange saa vist og fuldkommen
Viished i denne Sag som muelig, forlod jeg England, da jeg vil,
for kunde tale at løse de Modsigelser i vore Blade, og fælles
Dem paa de falske Raisonnementer som Sag angaaende blandt
de Ministerialske Grosserere i vore Casse Huse og blandt de
bestyrende Herre i Kladderne i alle Selskaber.

Da jeg i Dag opholdt mig fra 20 Maji til 24de Aug.
i gaaste, blev jeg saa aldeles bekiendt med Sagernes beskaffenhed
i Kiøbenhavn og med alt Grad som passerede den 17 Januarii, at
jeg undres høilig over hvorledes det kan sig, at den unge Dron,
mig og Fruer Mon Struensee og alle deres Tilhængere, ikke uden
alle fornuftig blev Dødsdømte. Jeg med den gemene Mands
var i sidste Grad forbittret: den sindige Middelstand af Na-
tionen som dog i Landet er talrigst de nyttigste Indbyder, talde
meest ud, og uden frygt tilkiendegave den Misnøyelse og Fiendskab
som en despotisk Opførsel paalagt med en aabenbare Liderlighed,
vist nok altid vil opvække hos et Folk, som ikke ganske aldeles
er fordærvet og forfaldet. Ordene underbrydt og i den hårde

U. B. BERGEN
Ms. 193e

Forlegenhed, lord sig saa smaat forliste med indvortes Despoter at
for Landet selv, og dette synes Hovedsagen igiem i Sverrige den
Frelse. Patriotismen og Friheds Aand, som aldrig ud-
sluktes i de Nordiske Nationer, skiød allerede Hjertet op i
Livet paa dem, og i Norrigen spaarde den store Forandring
der forestod. Allerede Dem vare rettede til Hoffet paa
Fredensborg, men man beklagede at Enkedronningen og Kon-
gens Broder formedelst deres store Fiendskab til den al,
mindelige Roligshed, vilde være alt for vanskelige til at
indlade sig i at forretagende som udfordrede deres Mellem-
komst; Thi for det første udfordredes der Kongedømmets
Gen at frelse Kongen og Landet, ved at beskytte Kongs-
ligt Forsvar, og siden dertil at reformere Misbrugene og
tilligt at vedligeholde den Offentlige Ruelse.

Først i Juli reiste jeg fra Kiøbenhavn for at aflegge
min Visite til min Herre de Høieste Tienster paa Hans Landgods,
hvor jeg fandt 20 Forsamlede. Ved Hjelp af det Fran-
skie Sprog kunde jeg være med i Samtalingen, og den Britiske
Frihed Gift som de alle troede mig oplinket af, Hadde
alt i Norrigen giordt mig til deres Fortrolige. "Jeg
"mener, min Herre, sagde Berton til mig, der som M—a
"og Struensee vare i England, skulde de første Forsøg,
"maaskee overlevere Skepteret til deres Arbeide, men I kan
"være vist paa, at for i Danmark kommer Kongen snart
"til at blive Herre igiem, og Hans Søn som Struensee
"paa en underfundig Maade søger at dræbe, bliver Hans Sø,
"deres Successor. Tænk aldrig at Vi saa længe og saa
"taalig vil fordrage Mathilda, og Struensee som I har
"taalet Wilcks og Bjelke. Fred! svarede jeg: har
"ikke begge Partier baade Tienster og Belønninger at udvikle
"efter eget Valg? Ja, men de har Hverken Ministre: de
"de ere afskrækkede: eller et Parlement, at bestikke" Jeg
smilede ved denne Spidsfindige Tale, og blev tankefuld, men
afbrød dog saa forskiellige de Ubehagelige Tanker, og spurgte jeg:
"Hvorfor de vare saa opbragte mod Kongen og Hendes

* Wilcks

// Hvidling. Den lærde Herre svarede: "Jeg skal forklare
// Jer det med faa Ord: Vi har overgivet Os som Herre-
// under saadanne tre Friderich den Fredies Undom: og tre Gan-
// ske alleerste; Og Vi ville heller dø med Ærbarhed i
// Saadanne, end være saa Nødvendighed, at Jeres Øyne skue,
// de bryste Os; Paa mangt skjede Vi Os selv, og Vi bør
// og saa for de vore Efterkommere; Og det skede gjørre
// Os ondt om nu Gode Creaturerne de Dyre, og Verden,
// grunde Krige, skede være det Herregods Vi efterlod dem.

// Dette, Min Herre, er vor første Aarsag; den Ene,
// som er denne: Mathilda og Gunders Den har usædvanlig Ge-
// nius Conseil. Det er sandt, Vi vare uvidende med
// de største af dette Trange, men saadant at Plato skaar
// er uomgiengelig forundre; Thi vor Regiering vilde ikke
// det blive en despotisk Regiering. Vore Plato Collegia
// ere af disse Misdædere forandrede til bare Secretariater,
// Hvorved de ved mere Haver udstrakt vort Slaveri.
// Landet er skyldet af en svar Gield og Finanserne bestyres
// en forsigtig Forvaltning, men disse Har Struensee betroet
// de Gode Brødre, en Mathematicus fra Leignitz, der ligger
// fra lidet kjender de vore Land som de Monomotapa i
// Africa; Og for at gjøre det endnu verre, er Gan selvgjord
// en sælsom Græsk en enthusiastisk Justitsraad og en
// god Botanicus (: Brandt :) Hvad Struensee selv angaar, som aldrig
// Har lagt sig efter Plato Dagen, og er aldeles ukyndig om
// dette Lands Love og Skikke, saa er Gan allene Fabrikant
// og Referendarius af alle publique Dage; Og endskjøndt
// Gan er overlæsset med saa vigtige Forretninger, tager Gan
// endnu ved sig alle Hofstats forskjellige Sager fra Morgenen
// de Aftenen, ja Gan er stadig og allene Gud Gjenstanden
// all den Tid Gan ligger i Sengestæden. Fra Cabinettet
// som Gan selv har indrettet, ud fra dets Ordres, saa ubilligt
// og modsigende, at det er umuligt for Os længere at
// skatte Os i saadanne Hænder. Nu er jeg forsikret om
// at I som en forbaaren Engelskmand kan ikke andet
// end holde denne andens Mening de vor Ulykke for vist //

(: Brandt :) Prof: Oder

" " mun Sig.

Den tredie Marsby er, at Struensee for faa
" Dage siden har fundet Anledning til at overvinde sig nu Magt
" der gjör ham til Medregnet i Riget; og dette Middel er
" Overeensstemmende vore Grund-Love, hvilke Vi ville stræbe at for-
" svare med lige saa stor ja endog større Nidkjær end de
" gamle Sandheder vores Magna Charta.

" Til vor Bedrøvelse er han desværre, siden Dr—— laar i Kar-
" selet, opfødt i Grev Tanken; Men at gaae Dagen lidt
" nærmere: Jan Berchelin, min Herre, har I selv mærket,
" hvor underdanigheden vore Sind og Dr——n behandler sine
" gode. Er ikke vor Troskabspligt, Troens Ærbødighed hver Dag
" strængere at overkomme end Ønsker eller andre tilfæl-
" dige; Og det saa vel til at dette vil blive hans Skjæbne,
" for at gjöre Plads for den unge Prinds Dr og Tilkommende
" Døre; Men sat at Prinsen endog skulde overleve denne
" ilde Behandling, hvad Opdragelse have det vel til, han skulde
" faae fra saadanne Ugudelige, grumme, vanvittige og asfyr-
" lige Folk?

" Omvalt, min Herre, bilder I Eder ind at Vi kan overtales,
" til at tabe vor Religion foragtet, Herrens at vore Privilege-
" ret blandt Dø, og all Ædelighed ind forsagt at trædes under
" Fødder? Sigt bare paa hvad vores Landsmænd gjorde i Aaret
" 1688. Dog har Vi aldrig i Sinde at ville ansætte vor Konge,
" som Vi inderlig ret ske og Fortrolighed beklage! Vi har gjordt en
" Ed at staae ham bi, og Vi tænker til, saligen at holde
" denne Forbindtlighed ufortrødent.

" Vi vil ikke tale nogen fremmed Magt til Hielp, men Vi
" ville selv stræbe, under Guds mægtige Beskjærmelse, at udføre
" vor Hensigt. Hvad Vi har i Sinde at gjöre, er dette: Lige,
" som I indbød vores Dronning Marie vil Vi indrømme Prinsesse
" vores Juliane Marie og Prinds Friderich at være paa vor Side.

Her faldt en anden af Selskabet ham ind i Talen, sigende:
" Ja, Gud give disse Kongelige Personer vilde kun lade sig for-
" naae dertil! men det er Dem alle bekiendt, hvor lidt Lyst
" Dronningen skiöttes om at blande sig i Stats-Sager, og hvor
" alvorlig Hun har holdt sig derfra, endnu Kongen stundom Hendes Herre
" lovede, ja, hvor omskjæggeligen Hun har vendt sig i denne Konges

// vejdringe Tid, under ved Liligjed at giva sine Tanker tilkiende.
// Hvad Printsen sander Dem angaar, hvis bestandighed, Mod og
// Dueligjed er mig velbekiendt, da er jeg vis paa hans sete tilla
// vil overtale ham dertil at vove sig ind i at spa betenkeligt
// Foretagende.

Jeg vijed ogsaa at finde saadan en patriotisk Geist i Danmark, som jeg forgiæves har søgt i Engeland, opmuntrede jeg dem til dog at udforske Hvad man kunde ved Hoffet paa Fredensborg; Men som jeg skiønner at det passede sig ikke videre at blande mig i dennes Religionssager, tog jeg mit Glas og proponerede Skaalen, skabt imod Maal: Liberty for ever! and God save the King and his royal House.

Hvor jeg siden kom var jeg vis paa at høre Erklæringer af samme Natur. Ude nogle Selskaber hørte jeg tillige hæftige Udfald, da i andre koldsindige Kredser fulgte Discoursen, saa vidt det alt efter denne Nations Character, ikke kan hedde, strax giør Allarm i Aviserne, og kaster Byen og Gadeplakaten efter de forhadte Personers Hoved, hvorpaa bliver skiælt og forsmædet.

Da jeg efterhaanden dette, fandt jeg lat for vist, at Uvidenhed var ikke længst borte. Min Opfatning med den sindige Del af Nationen var, at den Grumme almue til sidst ikke skiæl-, de gaar for Vidt i at forsvare det gamle Kongelige Huses Vanvare og Kongens Fordrivelse! Ifald denne Vildfarelse er Landets Styrke, saa vilde Staten vist blive indviklet i denne Stads Undergang.

Efterat jeg i Selskab med et par af mine Landsmænd var kommet tilbage fra Kiøbenhavn, og havde underrettet hvordan vor gode og dydige Konge blev behandlet, og hvor skiændig vor Nation blev forhaanet, forlod jeg Danmark. Jeg bad mine Venner forinden min Reise at sende mig Underretning om publique Tildragelser, og i September ankom jeg til Eng-, land.

Hvad jeg ventede blev bekræftet ved adskillige Breve som jeg til sidst fik, nemlig: at den unge Dronnings og Kongens Ydmygelser Opførsel blev hver Dag mere og mere ufordragen, mat og ansvarlig. Den Grumme Mands Raserier vækte sig til saadan Fiendskab som kom alle sande Patrioter til at skiælve.

Struensee havde ingen Tillid til Garder Regimenter, efterdem det bestod av bare Landets Børn, og derfor, imodtsatte vore Capeller, Latcioner, maatte sætte dem ved til Gamrer Grenadierer og Skytter dem under de andre Regimenter. De protesterede Offentlig imod denne Forandring og trang Struensee til at lade dem faae deres Afsked. Strax derpaa befalede Han at plante Kanoner ligesom ved det Kongelige Slot og lod Gevorbene Tropper gjøre Vagt ved Hoffet og den Kongen selv Lingarder. Da gamle Bedant dem altid var færdig at udføre Hans Ordres, blev gjordt til Commendant i Nørre Staden. Et Nygte gik over hele Staden, at Dronningen havde i Sinde at forlade Kongen ophidset til Regjeringen og udraabe sig selv til Regent og Struensee Protector! Alle Omstendigheder syntes i Sandhed at bekræfte dette Nygte. Folkene løb sig sammen i store Partier, og de sindigste vare og paa det nøjeste forbundne.

I denne critiske Tilstand blev det forskrevet Dronning Juliane Marie og Ursprinden Friderich, at reise maatte og resolvere til at ansøge den som bestode at forsvare deres Konge og deres Fædrenelands, eller om faae Dage at være at see Staten i Garnist mod sig selv indbyrdes og Gaden at flyde i Blod, hvorpaa Kongen lagt i Arrest og Dronningen saa ivrigst saaledes at udføre sine Forsigter, at det vilde blive umueligt at modsætte sig eller dæmpe den. Længer vare de dog ikke inden disse Høje Personer kunde bestemme sig til Daa langt vare de fra at trøste efter at gjøre. Dog skiede det først i Januarii at Brev fra W——— den Gesandte og Ordre mere Han var i London, hvilket lod mig vide, at den yderste Fare den overhængte Kongen, Hans Kongelige Familie og Nørre Staden, ja hele Staten, havde tilsidst bevæget Enke, Dronningen og Prindsen at reise Nolbet Haand og declarere at de vilde i dette farlige Øjeblik staae deres Fædrenelands Børn bi, endog med den yderste Fare av deres egen Velbefindende.

Jeg negter ingenlunde mine Herre, jeg fo den av Fribaaren Engelskmand bestode at Adelt og underbrygtet Folk av mere end

Fiende all Rigtig til deres Forfatning! Jeg haaber vorden det længe førend jeg faar at vide, at Dagen var indført paa den unaturlig vis Maade, at ikke en Draabe Blod var udspildt ikke Heller nogen Uorden begaaet, undtagen at Pöbelen alene, næst i deres Overgivelse og opvakte Glæde, og i deres Jubel, under Nidkjærhed over en usædvanlig og ikkenogensinde Exempel, Hovedstad, saa forfatningen for Nationen, Udslagen alle Gemüer.

Denne Tildragelse bliver ingen Ubetydelig Tildat, en Revolution i Forandring i Regjeringen: efterdem Norge havde just den Sat i Stand til at handle den Norge! Jeg kan sige at have erfaret en Revolution, uden de forbaar den har fortient Straf. Kan jeg nu give min Læser den, læse denne Fortolkning, der i mange mulig dem er den bare Daandsfød, uden at vide med at læse vore Efterlevninger? Jeg vil sette mit Hoved paa, at ikke et eneste Ord jeg har skrevet, anviser i det allermindste fra den nöiagtige Daandsfød en skibaarne Fuldestand bör tale. Lad Dem nu Deres Frihed, det er just opsat i den Hensigt at den Nation den reiser Daandsfød og Hoved den giver, kan i denne Dag blive undervurderet den det sig bör. Jeg haaber Du ved nu Jer Frihedsfrihed.

Jeg er etc: etc:

Th:—M—

Kiöbenhavn
den 16 Maji 1772.

Andet Brev.

Min Herre!

Siden min Ankomst til Kiöbenhavn har jeg giordt mig Hövet Umage for at erlange den nöiagtigste og rigtigste

Kundskab om alt hvad er passeret siden den 17 Januarii. Jeg opsøgte mine forrige Kundeinger og fik Adgang til nogle flere, endog til Fruer, som jeg havde nu fuldkommen Kundskab om de allerfrieligste Sorger, Lagnedrer og de virkeligt nærgaaende til deres store Bryderied. Ved Hielp af nogle mine Landsmænd som har opholdt sig længe nok her i Landet for at forstaae Sprogat, fik jeg endog at vide Foltets Tanker, her hvad angaaende, as den ringere Classe, Og ved at omgaaes mange som den første store Tildragelse havde voldt til Forbundsaand, blev jeg og saa fuldkommen Vel underrettet om deres Tanker som opholdt sig i Provintzerne. Aldrig har jeg med større Flid eller mere Alvar, kiendt undersøgt nogen anden Expeditionsed, da det var mit Forsæt ved Leilighed at skrive en sammenhengende Historie om denne Dag; Og herved skal jeg saa løselig fortælle hvad nogat derom. Jeg ønsker alle og mig selv at undgaae den mindste Anstød fra Landsed.

Det bliver en ligesaa vellig Landsed at fuldkommengiøre og fuldende hvad nogt andet Valg at giøre, end, uden at undertrykke den ædle Gierrighed som de fuldkomne eller at indvikles udi Statens omvæltende Ulykke Ødelæggelse. Uden fornuftige og kyndige Mænd var der ikke mange at forbedre forbygdelse ifrensende til de Skridt som allerede vare giorte; Jeg har opdaget saadan Forbedrelse blandt Borgere, Matroser og nogle Regimenter, at i mindre end en Ugne Tid, saadanne Scener av Galen, Raserierier

for Credit i London, og den skaffer Materier til de alvorligr Stri-
digheder i vores politiske Caffehuse, maatte undse sig ved at
lyve saa skamløst, og, saa aabenbare bedrage Folket? I Gaar
fraa Fuldmoningen; I Gar hørt alle brave Folks Mening, ja mange
Mangdoms om denne Dame. I vred Londes store Opførsel iblandt Bo;
Hvad taaler I wel? Turde Hun taale Kongen at blive tilfredsstillet,
hans Hiin at skjedre med en anden Mands Kone, og Nationen at
indvikles i borgerlige Krige. I vred hvad Londes tilbøjelighed
var, førend Hun begyndte denne Gierning. Den Gang anslog
Hun Kongens tro Undersaatters Anmodninger, førend Hun endelig
Dette Gang gav sit Samtykke, det Gud velsigende. I vred og,
saa, hvor velbyggelig Hun har holdt Freden tilbage, den ikke
uden den største Vanskelighed kunde overbores av Statens Brødre En,
stridende; Og hvad vil wel vores Nation sige ved alt dette?
Skulde Vi lade Danmark Fiendtlaster og det Kongelige Hus ved,
magt, skjendig en Kongens Søster Hun var, overgaa sig til Grusomhed Ild,
skon? Dersom vores Nation saa bryder, da vor Vi villige
til at lade Alterne denne Fiendt angaaende offentlig bekiendt,
gjøre og legge den hele Verden for Øjne, men vor forsikret
I skulle da faae det at vide, I aldrig med ikke skulle faae drøbt
om. Hvordan kan et frit Folk, at Folk der kraafter os
Athenens og det gamle Roms Frihed, paa staae at andet Folk at
skulde taale rasende og ubændige Despoter? Naar Nasjonal
Frankrig vant til dets Bastille og dets Ordres de cachets, tager
sig paa at sette en Tyrannisk Herre over de Franske, forundrer sig
ung sent ikke dersom, men naar Engeland er tilbøjelig til at tåle,
at Folk der kan ikke taale at see deres Konge, det Kongelige Hus,
deres Religion, Love og Sæder med foragt at trædes under Fødder,
til at undertaste sig saa stor Ydmygelse, og at bekjæmpe de Ufryder
den prøver derpaa, saa maar jeg tænke, at Storbritannien har paa
en Tredive aars Tid siden jeg var der, undergaaet saa stor Nor,
andring i deres Grundsætninger og Tankemaade den jeg ingenlunde
kan begribe. Denne Dag er blevne mig undersøgt, og den det
kunde neppe lod at have saadan Undervisning om Hvad at skulle
Folk, ja hele Europa kunde ikke andet med vinde, den mægtige
Nation da forligen maatte have opløftet en Gierning lig denne
Konge, og undret at at Folk der leve under en Grundstraalende Hell,

Monarchs Scepter, kunde agere lige Brødre. Betael kun Hvad for en Allarm, Hvad for Forbindelser og Subscriptioner dem Jay om Wilkes og det Middelsexiske Valg, nylig har foraarsagt i Eyer-land; Og Hvor ærendelig dette Tilfælde er nogen ved det at give et slige ulovlige Anvisninger, end til Forfatning, selve ved dets Religion, og skjelde det hele Land med usømmelige Ordres di Cabinet. Endelig, mine Herre, jeg maae sige det brave engelske Folk er meget Mandsterket, naar de saaledes kan tales. Jeg takker, og kunde ikke svare et Ord.

Min Ven og jeg gik derpaa ud i Forsamlingen Selskab, Hvor nogle af dem tiltalede mig, og spurgte: om Monarken i Engeland forbinder sig ved Ægteskabs Contracten at adskjille deres Senge og Le, de dem Religion og skjelde alle Forsamlinger og Familien efter da, nes Velbehag, og erklære for lovlige Anvisninger alle de Love de blir ne Medre til. Jeg svarede kiendt beyaede jeg Spørgsmaalet. Da, merne kom, og vort nu spedig blandt dem sagde til mig med no spodsk Mine: Jeg er vist bange at andres Nation vil forbyde Os Krig, om ikke andres dydige Dronning skulde avvende det. Uden at giver mig Tid til nogen Gienmæle, spurgte Hun: om jeg havde været paa Cronborg? og om jeg havde fundet Dronning M—a i Live? Ja jeg har last, sagde Hun, i min as andres Aviser, at Vi havde utyrdet Hende: pleyer I giøre saaledes i andres Land?

Om forsikrede Madame, sagde jeg, Avisskriverne udgiør ikke Nationen: Jeg vred den unge Dronning lever i meget Vel paa Cronborg Slot; at Hun har sin Hofstat, bliver traktered af, den Hendes Mand, har taget sin Bolig med sig, spadseerer ombring paa Voldene; Og har med og saa nylig faaet tilladelse at kiø, lage, om Hun behager, den tredie Etage paa Slottet.

Hvorfor vil I da krige med Os? sagde den Dansk vred: I Maa nok see de er saadanne Hidsper for Krigen, skiønt as en forskiellig Classe fra dem i gamle Dage, saa for vi Hvordan Vi vil bære Os ad: Naar den engelske Flode kom, mer, vil vi Krigsskibene Ruter og brænde dem, for, I vil Jeg vel ikke saaes med det samme Skiøn, og naar Vi da har prøvet andres Kræfter, saa det første Vi vil da giøre, er at legge dem op til Cronborgs Castel, og derpaa skal Vi strax skyde Os at faae den unge Dronning sidder ombord paa en af dem: for

Hun er jo den vnderste naarsagen og anledning til Krigen: / og derpaa vil Vi giøre vore Fiender lov og Forlov at slugte heele egnen, paa dette vnderste Vilkaar at de skal reste Os og vor Nation, fordi Vi tør tenke frit og handle Adelmodigen.

Men Madame, sagde jeg, hvorledes kan I forvnderes over, at vor Nation reiser sin Prinçesse, som Fødselen har giordt til deres egen, naar hun er i Nød og Fornedrigheed? Ja, min Herre, svarede Damen, Vi har reist hende alt for vrigt, ja, vnder tilbedet hende; Og hun kunde have blevet ved at beholde sine vore Hierter, om hun havde skiult sine Fødsels og de Vnder, vidvnderlige, vor Adelsmodige Juliane saa ofte gav hende; Og intet skell kunde giøre mere ved Vi have giordt av Mod, eidrighed over en Dame som har styrtet sig selv i Ulykke.

Og alvorlig at tale, jeg vred at adskille Adelmodige Konger, fra Borgerne, tilligemed den klogere deel av adskille Nation, for hvis mandige og billige Forholdsmaade jeg har den største Ærbødighed, vil og kan ikke andet end giøre hende tilkiendegivende Respect saaledes.

Min høye Vnderdanighed vover Dig angaaende, ere gaaet, saa vidt, at jeg har ikke allene forskaffet mig nye høye Vnderretninger om de Personer der vare kommen av den store og den lille Commission, men jeg har endog havt Leilighed at høre personlig kiendt med en stor Deel av dem. Jeg kan vere selver paa, min Herre, at Mod av støre Dygtighed og mere forsøgt Erfarenhed, med disse paa pinde at finde i noget Land; Og endt ude at absolut Monarchie som Dannemark er, har Høye Kongelig Assessorer ikke saa sat sig ind i Høye Kongelige Collegier, førend de glemme all Frygt, Sørge og Partiskhed, Og dersom de ikke kan forlade sig til Deres egen Dygtighed at skiønne den bedste Fremgang, gad, begiærer de vden videre Forbindelse at nedlegge de, vor Embeder.

Hoffet var saa vist paa sin Høye Retskaffenhed, at den nye Commission vdvalgte kunne, til sin Dygtighed og Oprigtighed Nationen mest fortrøde sig, og dennem blev

befalet at den Store Commission skulde bestaae av alle Höye, Store Assessorer saavelsom andre Store og ansenlige Mend Geistlige og Verdslige. Jo derved var det meenste Comissionerne av Regieringen blev paalagt; Og dennem er saa meget tigere blevet iagttagt, at mange grove Forbrydelser ere allerede opdagede for de Forbrydere som afhörte Vidnerne, undersögte Papirerne og de sidste avsagde Dommene.

Skjönt den Fortrolighed med hvilken nogle av Commissionens egne Medlemmer behandlede mig, var den dog ikke stor nok til at kiende den til at undskylde mig om nogen Uforsigtighed av det grövste Slags. Store Gud, sagde de, har givet at Taushed kiöbte til andre Gud, derfor lader Du ikke nogen Ting rögtes; Men, min Herre, denne Alterne forbliver i Vor, vor Forvaring, hvilke Du skal svarlige Giennem. Skulde det nogen Tid blive fornödent for Os at ligge dem Ferne for Verden, vil vist nok de Engelske vöde med at gave tvungne Os til at giöre slegt at Skridt. Imaa tro, blev de vel, at da Du gave kiöbte fra nor Underdanighed og Troskabelighed, og skiede til at ansige Dommene i denne allervigtigste Dag, var det ikke umuligt at nogen Ingrede Forbrydere blandt Os vare av forskiellige Meninger, og virkeligen, der var ikke Feller nogen; Alle vare enige i den Dom som blev afsagt. Skal aldrig at skiegt Gaab eller Gienstand for, skulde Os; Paadanne Grueggrender, vend Du, har alt for ofte virket, endog i andre Overordentlige Forsamlinger; Men for Os har denne Tolen i sidste Instance aldrig vorret forsögt, ja ikke engang omtalt. Paadenne min Herre, er dette Folk overbeviist om deres Höyeste retfærdighed og Dommen i denne National Dag. Lad dem nok Landsmænd vinde alt dette, at de kan finde Naade og vise en tilbörlig Skiagtelse for Skiönd og Dyd.

Jeg er etc.

Th: — M —

Kiöbenhavn
den 28 Maji Ao 1772.

Tredie Brev.

Min Herre!

Jeg er idet mindste forbunden, at jeg saasnart jeg kunde
giver det klar Saldt: The real Views and political
System of the Regency of Denmark. Jeg har ret
naar jeg siger, at den dristige med stolthed norske Kjøbmænd
og Rhedere misbruger Nationens Nysgjerrighed i at erfare,
i Mangel paa Kundskab om Tildragelser, er min for
nu stor til gaard alt for vidt: Jeg har tabt alle min taal,
i modighed og er ret opbragt mod disse Grimmestykker, disse ret
forargelige Skildringsmaader, som for at skilde nu Europæ
iske Stilling i dette Aarhundrede, tør dristes sig til at kaldes den ær,
værdigste Nation i Europa at skrift, den fra den første
Tid til den sidste er skildret as og indbilder sig intet an,
i det mindste blot Mangel Løgne og usammenhængende Fortællinger,
for.

Aldrig fortalde den mest usophørlige Mund eller lige
overtroiske Norske med større dristighed og mindre respect
for deres Læsere, deres Regenter i de mørkeste Tider og for
de blindeste Folkeslag, end disse Skildringer fortæller deres
politiske Regenter i de mest oplyste Tider, og det midt
i den mest oplyste Nation! Hvad vil vi stride an Euro,
pa taabe, naar Engelskmænd betale, læse og troe saadanne
foragtelige og usmagelige Skrifter? Hvad maae alle Statsmænd
dømme, naar de finder at deres Folk kan bringes til at troe
saadanne grove Fabler der ere opfyldte med de mest Uvidenhedsfuld,
de Løgne? Vort Ministerium kan ikke andet end fristes
til at troe paa at Folks Falskhed kan blive narret med saa
danne Fortællinger som fra Ende til Ende jo ikke mindste
plet af Sandhed, og skulde vel ikke blive lyst nogen anden
steds. Nei mine kjære Brue og Landsmænd! Jeg er ræd
Britte saaredes jeg, og saadan Skjændselsmaade vanter vel

opnøkte vdøre Forbytydelse. Naar imod saadan Vundrestyg, Gud! Lad dette nit Verre strax blive trykt! Giør bøsøri, og vundersinger dertil for vorre Nations Ære skyld, og strab at omvtala dette brav, dette dygtige Folk at anstyr, forbende og med ufortouligt Had at forfølge saadanne Forbau, dre Vanrensuorre, Limper Skribenter, Grimestyge Udgivere, og alle disse Vildtvinger som ere dristige nok tie at forestille Os for Verden som det vanvittigste og mest latterlige Folk udi Europa.

Det er at utaaleligt Hanesstykke at dette elendige Skrift skuer drister sig til endog paa Titelbladet at sige en fornuftig Nation, at Indholden er grundet paa troværdige Documenter, da de som har den ringeste Kundskab om Os, ogsaa, er fuldkommen overbeviste om, hvor meget det avviger fra Sandhed; Ja, naar alt Europa er forfærdet om det som er trykt imod, efterdi alle fremmede Hoffers Gesandte vore egne Ministre vred at ikke en eneste Ord Sandhed av alt Had som findes i dette sammenraspede Skrift, er endnu med en forbandet Opdigtelse. Er det ikke dygtigt, at denne Author uden Skyr angiver at dette forargelige Vrøj har først sandt til Dagen ved visse Christian Adolphus Brothes som tilforen havde været Conferentzraad og Cabinet Secretair hos Christian VII og Assessor udi Overhof Retten i Altona? Dette Indskabs, fulde Skudder blev aldrig publiceret i Hamborg, og følgelig blev aldrig der forbuden; Thi saadanne Udskrivninger kunde aldrig publiceres i en Stad saa nær Kiøbenhavn.

Det er saa klart for mig som den klare Dag, at nogle Udskrivninger fra det fransøse Hof har frembragt dette Skygge Misfoster for at bestikke vor Nation og giøre Os til Latter for hele Europa, om ikke for at føre Os i Gaar med vore gamle Vundfornandtere, paa det at dette listige Hof kunde faa den Fornøjelse at se vor Handel ødelagt, vor Nationale Credit forøget, en vidtudstrakt Krig spred over Europa, og imidlertid selv finde Leilighed at sætte i vort Land til sin egen Fordeel. Jeg vred at den fransøse Minister udi

Kiöbenhavn og Forbygen af Alençon i Versailles har igiennem
Sir Robert Keith og vore Ministre søgt at bringe Sagerne
til Afgiørelighed, men de sidste opdagede de Franskes Ønske,
at bar og tog de vigtigste og bedste Dele.

Førend vi ret vide Aarsagen til Catharinæ Storhed
Os ind, at den allerædleste Enkedronning har taget Sæde,
i Rad med de Franske, og at Hun har antaget aldeles med
den Franske og Preussiske Minister, da det jo er bekiendt,
for Enhver, at disse Ministre vendte intet af Sorg til,
i Bragelsen, og at denne Dame aldrig har blandet sig i Ko,
i gadrings Segor, men har altid været tilfreds med det politiske,
i stor Ulag som Gudens Naade Herre og Hun fandt for Godt at
antage. Saa den anden Side er intet klarere og vissere,
i re, end at den forsøgte M —— og Gudens Stuenskee
i Sommeren 1770 gjorde saa stort et Skaar i den gode Kor,
i Saarelse imellem Danmark og Rusland, at den danske
Minister udi Stockholm fik Ordre ikke videre at agere
i Samfund med den Russiske og Engelske Minister, men
at gaae over til de Franskes og Preussers Plan. Og de
engelske Ministre Gunning og Keith blev tractered med
Ligegyldighed, ja med Foragt; derfor blev og den salige
Grev Bernstorff afskediget, og det var knap muligt
for Grev Osten der succederede ham, at holde den tilbage
fra at forandre det politiske Ulag som Danmark gik ind,
i til havde fulgt.

At Enkedronningen satte sig imod Kongens Forretning med
den engelske Minister: at Hun til skyndte ham til Sam
Ydmelands Reise, sagde Svarer for den unge Dronning, tractede,
i vede Gudens med Foragt og en stor Del mere, anførres av
denne romanske Fraser, men at Smart Pligter falder strax
i Øynene som aabenbare Løgner; Hvi snad den Kongelige Kor,
i nøgtig angaar, saa overlod Hun den Handel til Kongens
Gudens Herre, Ligesom denne Huldskabelse til Kongen Gudens
Ven, uden at sige noget mere for eller imod. Thi ingen

til Kongens Udenlands Reise, er det bekiendt for alle som vred nogat om de Grundlige Hofturer, at Hun tod den unge Konge for Taan, at Hun ikke vilde vaade dette. Og angaaende Grundes Opførsel mod Dronning Mathilda, er det almindelig bekiendt for en vished, at disse Kvinde Damer havde tilsammen i den bedste Overensstemmelse lige indtil det Øjeblik Struensee fik Adgang til M——a; Og hare nar den Person der drog Grund til all Kontroligheed mod den Kongelige Familie; Og ikke kan forundres over, at naar Dronning Juliana, ina hørte, saa og nærmeste Kongens og det Kongelige Hoffets Forgaaelse, Hun da ikke længere kunde underholde Venskab med en Dame der saaledes sig selv og skiendte ikke om andet Selskab end Struensees as Lidenskaber, og Mandfolk der kaste Hun skulle og undsommelige Grundsætter. Det dette ligetil blev dog Juliana nødt at vise M——a saa stor Høflighed og Høiagtelse at Folk var bekymret; Og jeg har selv hørt baade Grevinde og Herr Robert Keith at tilkiendegive deres Forundring derover.

Dette skeer det mig i Høieste Maade, naar der vi, dere i dette skiendige Kjøbenhavn skulle da kunne Norge, mænder, Enevold denne Dydige Dronning, som kunde aldeles ikke bekymret om publique Landlinger anklages for at have forandstadigat Grevinde Holk, Moltke, Thot, Reventlau og Baronesse Schimmelman, Bjelow og Mons. Rosenkrands, mere i stor Grad Bernstorf, og at have drevet den Russiske Minister Chilosophow fra Danmark. Vel, gode Herre, jeg kan vistnok ikke holde det ud, at nogen skulde være saa ilde sammensat og strebe at bekiende sig as mine Landsmænds Lidenskab, og indbilde dem Løgen som sande Brødre og har kiendt for Løgen.

Hvo de Lugalske da det mest skal kan tro saadant at skiendeligt Mistænkt, og de skaffet blive bedragat og giordt klar an? da det ikke Europa vide, at Struensee som allerede da have indtaget Dronning M——as Hiertet, ansvarlig

Conseils Forretninger som vare Overretsr Bernstorff, Moltke, Thot, Reventlau og Monsr Rosenkrandz, og det fornemmelig for 2de vare sagens skyld: først fordi Jan frygtede at disse Mænd som havde adgang til og talde med Kongen i Fruerum, skulde sige Jan noget om Jans forsvarer Lestok, og for det andet, at Jan, ved at skaffe dem bort kunde have sig selv Vejen til Cabinettet. Bernstorff ved sin Troskab Jan skulevre, naar den først til Jan traadte til at vige. Greve Holck som havde gunst hos Kongen at Kjøde om Struensees Mastkjør med Dronningen, blev strax bortjagt. Hele Cabinettet fik til dagen udskrevet. Baron Schimmel, man blev aldrig afskediget; Og skad Baron Bjelow angaar, saa kan Jan sige at Jan, vorte fra as Struensees bedste Venner, Og var saa ilde lid as salig Bernstorff, at det er umuligt, uden Fatter at løse det svare til Jan fra pag: 23 til 26.

Da det Kongelige Hof saae, at Struensee og Jans Tilhængere handlede strid imod Traktaterne som det danske Hof havde sluttet, ført med Rusland og dets allierede, blev den Kongelige Minister Chilosophon appelleret; Og, skede det ikke vorte for Kongens skyld med Fjerdene, saa skede det vist vel komme til at aabenbare Krigsbrud mellem disse tvende Hoffer. Det er vor pligt min Herre, at forklare, at ikke disse Indbildninger Uforskammenheder skal troes as vore Landsmænd. det vil, de blive at vinde Fadder, skulde man egentlig dem alle, for hele Rigets det er ikke andet end en opdigtet Løgnehistorie; Dog kan I lægge Mærke til følgende Modsigelser: Fuldstrom, mingen kan afskaffe Conseilet og udvirke alt det som anføres fra pag: 20 til 26; Og Dronning Mathilda kan i samme Tid opføre Struensee og adskillige andre af mine Fornemste til de højeste Værdigheder i Staten fra pag: 26 til 30.

Jeg vil kun bemærke de andre Utroligheder som forekommer i denne forfalskede Sammensætning; thi hele Danmark ligger vorte nyt Hof og Europa er underrettet derom. Kongen af Danmark har ikke bygt noget Hospital p: 31. Denne Herre var skamelig Misbrugelse fra p: 33. til 35; Og nogle skammelige Gjerninger blev udøvede, som jeg nu ikke vil beskrive. Thott og Osten vendte ind af hele Planen pag: 37. Sieffer er den eneste i Danmark som kiender p: 37. Jeg

Ingenier av Commissionen har vorat tilstede, som intet Hjelp til at
udføre det ligtlige Forretninger eller som vorde noget deraf,
undtagen en vorste Forseelse som nødvendig maatte vorre tilstede.
Alt det som siger om Grev Ranzau fra p: 37 til 40, er rene
Lidet af Fabler. Jeg er sandig at dør af Ærgrelse, at en
Struensee, som har bekiendtgiort en ny slags Princip, og ophævet
saa vidtvidtaard Religionen, Love og al Lands gode Sæder, kalder
„de sig og til en grum Despot, kan findes forsvar i Engeland, hvis
„vore Land, det Engeland som ingen saa grovelig har bekiendt
som denne Author pag: 45 til 47. Zoega og Saunin, som
denne Løgnagtige Fransmand kalder med Titel af Secretairer
vorre for vore Skrivere i Struensees Contoir ved Cabinets Raad
pag: 52. Et Smukt Ord er pag: 55, er nu digt. Dannark
Ser intet Senat pag: 57 — Dronning M—as Liv var sikkert
nok, naar Hun kunde bekiæmpe for Pøbelen p: 57. Jeg vred
„sig ved Ulykkebrødre med Sir Robert Keith som derfor ikke Heller paa
„stor vogne. Jeg finder Hen angaaende p: 57, Dagten som
Sir Robert Keith siges at have sagt, er altsor vogt ligesaa Latterligt
p: 81. Da han selv daglig skamrer sig Domestiquer, gik regimenter
Kiøbenhavns Gader. Hvo Groninget er, vider ikke Jeg vi Heller
vogat Mere som ligger det p: 61. Det var ufornødent at bestr,
„vi sig os Fiendskaben for at have Struensee og Brandt til at bekiende;
Thi denne sidste bekiendte altsig villig: Og den første have sig
ved Vidnernes overtydelige Udsign mod sig, saaledes bragt i Tvil,
„de, at han under de Høitideligste Ædsvorelser as nu ved Dannerkygsord
bekiendte vogenlunde Sandt. Ikke allene Mons Uldal, men den
hele Commission bestaaende as 35 Ole og Ærværdige Mænd, vare
under Dagenes Behandling, lost for deres Troskabs og Underdanig,
„hed til.

Men hvi skiælder jeg udsover dette videre? Hvorfor Dronning
Juliane Marie skal bekiæmpes for politiske Motiver; Og hvorfor
alle de Forandringer som har fundet sig siden salig Kongens Død,
skal lægges hendes til Last; Hvorfor Hun skal tadles for saa
„danner skadelige og ærgerlige Hensigter: Dette, siger jeg, hvis
vel Exempelerne Tyde, hvis Dagtsomhed og ærlige Sinder kierlig,
„Ord for Kongen og Kronprinsen ikke vil vorde Dansk Undersaat,
sætter i Tvil, uden av nogen erkiendes;
Forsøm paa den anden

Vide en Skrivelse, at de grove Fiskeres Bønder no-
gen Tid har kiendt, skal befalde, skal alt dette stee, skal
dette skee? Hvad nytter det da at tale Fiskens Pay og
at forsvare Uskyldighed?

Til Underdanighed vil jeg dog endnu føje til, uden det
nu skal gielde noget eller intet, nemlig: Jeg haver med
Kongerigets ærbare Byer siden den 17 Januarii, Og
i Stedet for den Allerhøieste skar ind den Ene der var fordi
at forsmage av Hunger og Kold, som den nu valter
ind og kiendeligen kiender og Mønter. dette er i
Sandhed en Forandring som Juliane virkelig har forvaarsa-
get.

Jeg endre herved mit Brev, min Herre!
underlig Ønskende, det maae lidet til at aabne Fiskern paa
mine Landsmænd: Og dersom jeg ved ringe Hielp kom-
mer til at formaae dette, skiønt er mine ringe Fe-
nesigt hvorfor jeg vil gaae dette Publiceret, som saae
jeg der er nødig mange at forblive

Deres etc:

Kiøbenhavn
den 19 Junii 1772.

Th——M—